

Türkiye Zam Bataklığından Çıkamıyor

Elektrik fiyatlarına 1 Eylül'den itibaren geçerli olmak üzere yapılan yüzde 20 zamla birlikte 4 kişilik bir ailenin asgari 230 kWh tüketim üzerinden aylık faturası 399 TL'ye yükseldi. Hizmet sektöründe yüzde 30, sanayide yüzde 50 zam yapıldığı dikkat çeken Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, ithal kaynak bağımlılığı, özelleştirmeye ve piyasalaştırmaya dayalı enerji politikalarının ülkemizi zam bataklığına sürüklediğine vurgu yaptı.

EMO Yönetim Kurulu'nun 1 Eylül 2022 tarihinde gerçekleştirdiği yazılı açıklamada, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK), 1 Eylül 2022 tarihi itibarıyla elektrik fiyatlarına konutlar ve tarımda yüzde 20; kamu ve hizmet sektöründe yüzde 30, sanayide yüzde 50 zam yapıldığı hatırlatılarak şöyle denildi:

"Haziran 2022'de olduğu gibi bir kez daha güncelleme dönemi olan Ekim ayı beklenmeden zam yapılması, 10 yıldan fazla süredir uygulanan ve otomatik fiyatlandırma mekanizması olarak bilinen 'Maliyet Bazlı Fiyatlandırma'nın fiilen ortadan kaldırıldığını göstermektedir. EMO tarafın-

dan yapılan hesaplama göre, zamlarla birlikte 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam standardı için tüketeceği varsayılan 230 kWh'lik faturanın toplam bedeli bir önceki aya göre yüzde 20 artarak 399 TL'ye çıkmıştır.

Günlük 8 kWh olarak belirlenen ve 30 günlük 240 kWh'a denk gelen ilk kademe sınırında olan konutlar için elektriğe 2022 başından bu yana yapılan zam yüzde 109'a ulaşmıştır. İlk kademe sınırı geçen aileler için tüketimlerine paralel olarak zam oranı da büyümektedir.

Sanayi, ticarethaneler ve tarımsal sulama için de yüzde 20 ile yüzde 50 arasında değişen oranlarda büyük bir

zam yapıldığı da hesaba katıldığında elektrik zamlarının tüm toplum kesimleri için dayanılmaz bir hale ulaştığını söyleyebiliriz. Böyle yüksek bir maliyet artışı ile üretmek mümkün olmadığı gibi, Türkiye'nin içinde bulunduğu borç-faiz sarmalı, yüksek enflasyon ve ekonomik krizden çıkabilmesi de imkansız hale gelmektedir."

Doğalgazda Eylül'den geçerli olmak üzere konutlar için yüzde 20, sanayi için yüzde 50 olmak üzere bir kez daha zam yapıldığına dikkat çekilen açıklamada, şu değerlendirmelere yer verildi:

"Doğalgaz ve elektrik fiyatlarında yaşanan bu gelişmeler, yıllardır sürdürülen dışa bağımlı enerji politikalarının sonucudur. 'Yerli ve milli' söyleminin perde arkasında ithal kaynakların egemenliği devam etmektedir. Cari açık üzerinde de büyük etkisi olan enerji ithalatı kapsamında kurdaki yükselmeler, zam yağmuru olarak fiyatlara yansıtılmaktadır. Enerjinin sanayinin ana girdisi olduğu dikkate alındığında ülke ekonomisi büyük bir açmaza sokulmuş bulunmaktadır. Enerjiye yapılan zamlar iğneden ipliğe yeni zamların da tetikleyicisi olacaktır. İnsanların günlük ihtiyaçlarını karşılamalarını doğrudan etkileyen bu zam-

4 Kişilik Ailenin 230 kWh Tüketim Üzerinden Konut Faturası-TL

Fatura Kalemleri	Tüketim (kWh)	Haziran 2022		Eylül 2022		Fark %
		Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	Birim Fiyat-TL	Fatura Toplamı-TL	
Perakende Enerji Bedeli	230	0,955452	219,8	1,210388	278,4	
Dağıtım Bedeli	230	0,335187	77,1	0,335187	77,1	
Fon ve vergiler hariç fiyat			296,8		355,5	
Bel. Tük.Ver. (%)		5	11,0		13,9	
KDV Öncesi Toplam			307,8		369,4	
KDV (%)		8	24,6		29,6	
Genel Toplam			332,5		399,0	20

lar, günümüzde temel insan hakları kapsamında sayılan enerji kullanım hakkını da büyük ölçüde kısıtlayacaktır.”

Pahalılığının önüne ancak enerji alanının kar hirsından uzak bir şekilde merkezi bir plan ve kamusal bir anlayışla geçilebileceğine vurgu yapılan, kamulaştırma içermeyen hiçbir programın başarılı olamayacağı ifade edilen açıklama, şu ifadelerle tamamlandı:

“Hızlı ve kapsamlı bir kamulaştırmayı önüne koymayan hiçbir programın yoksul halkın evindeki yangını söndürme şansı yoktur. Siyasi iktidarı, yoksul halktan bir avuç enerji tekeline sermaye aktarımı anlamına gelen ve

Abone Gruplarına Göre Tarifeler-Fon ve Vergiler Hariç Alçak Gerilim (Tek Terimli) (kr/kWh)	Haziran 2022	Eylül 2022	Fark %
Sanayi	287,5739	431,2357	50,0
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün ve altı)	208,9154	271,1004	29,8
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün üstü)	278,0099	360,9233	29,8
Mesken (8 kWh/gün ve altı)	129,0639	154,5575	19,8
Mesken (8 kWh/gün üstü)	192,7977	231,0380	19,8
Şehit Aileleri ve Muharip Malul Gaziler	61,5111	73,5968	19,6
Tarımsal Faaliyetler	192,5431	230,7835	19,9
Aydınlatma	257,7381	334,5906	29,8

tüm toplumsal kesimler için sürdürülemez olduğu gün geçtikçe daha açık olarak görülen bu ekonomik modelden bir an evvel vazgeçmeye; bütün

siyasi partileri de enerji alanında yeniden yapılandırma programlarını bu gerçek doğrultusunda kurgulayarak toplumla paylaşmaya davet ediyoruz.”